

- ⁷ U nekim od navedenih ustanova poklon-biblioteke ušle su u zajednički bibliotečni fond, a negde se, kao biblioteka Isidore Sekulić u Univerzitetnoj biblioteci, čuvaju kao posebne biblioteke
- ⁸ Zadužbina Ive Andrića je pravni naslednik Andrićeve zaostavštine i ona je celokupnu piševu zaostavštinu koja se zatekla u njegovom stanu poklonila gradu Beogradu kao osnovni fond za otvaranje Muzeja
- ⁹ Ukoliko se, na primer, jedna knjiga iz edicije Srpska književnost u sto knjiga našla na nekome drugome mestu, onda je ona fizički pripojena ediciji koja je kao celina označena
- ¹⁰ Ovi primerci se razlikuju po grafičkoj opremi korica. Samo prva dva primerka imaju iste korice, dok su sledeća tri različito ukoričena. Prvi primerak je sa korektorskim ispravkama autora, a drugi je sa posvetom Janka Hrkalovića
- ¹¹ Ivo Andrić je brižljivo obeležavao štamparske pogreške, ali i beležio uputstva za štampanje narednih izdanja
- ¹² Svetislav Cvijanović, knjižar. U Beogradu je od 1902. do 1946. imao svoju knjižaru i izdavao je knjige posebno mladih pisaca. Sabrani spisi su sastavljeni od prethodno objavljenih Andrićevih dela Ex Ponto, Nemiri i Put Alije Đerzeleza koje su spojene u jedan tom
- ¹³ »Ovu čudnu 'knjigu' izdao je S. B. Cvijanović za vreme rata 1941–1944. g. bez moga znanja i odobrenja. Poslao samu mu odmah svog advokata i zapretio tužbom ili batinama. Na to je on povukao 'knjigu' iz prometa i napisao mi pismo u kom priznaje svoj nepravilan postupak. Po njegovom kazivanju, bilo je svega 15 primeraka.«
- ¹⁴ Vidi tekst: Sa magijom ponekad graniči i na prave podvige liči rad dobrog prevodioca, u: Ivo Andrić, Eseji I, Beograd, 1976. Referat Ive Andrića na IV kongresu Međunarodne federacije prevodilaca u Dubrovniku 1963. godine u organizaciji Saveza prevodilaca Jugoslavije i jugoslovenske Nacionalne komisije za UNESCO.
- ¹⁵ Pojedini Andrićevi zapisi predstavljaju zapravo komentar na sudove izrečene o njegovom delu i dragocen su prilog za razumevanje samog pisca
- ¹⁶ Vidi Sabrana djela Ive Andrića, knjiga trinaesta, Umetnik i njegovo delo, Eseji II, Sarajevo, 1981. Sadrži devet tekstova o Njegošu i šest o Vuku Karadžiću

SUMMARY

Ivo Andrić's library

Darinka Tomić

The Memorial Museum of Ivo Andrić in Belgrade is placed in a centrally situated flat where the famous writer and only Yugoslav Nobel Prize winner lived and worked from 1958 to his death in 1975.

Ivo Andrić's library has two functions – it has rich library holdings and it is a valuable museum exhibit. The inventory of Andrić's library was completed in 1985 and it contains 4.502 books, classified under 4 call numbers. Call number I contains works by Ivo Andrić in Serbo-Croatian, i. e. 564 monograph editions, from the oldest Ex Ponto, Zagreb, 1918 to the latest editions published during Andrić's lifetime in 1974. Call number II refers to the translations of about 500 books into some forty languages, of which the first was Ex Ponto, translated into Czech in 1919. A large number of translations were published after Andrić received the Nobel Prize in 1961.

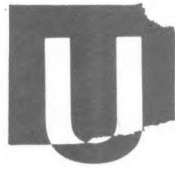
Call number III are reference books on Andrić with 66 titles, many of them doctoral theses from universities both in Yugoslavia and abroad.

Call number IV marks Andrić's personal library with 3.281 books, amongst which rare and old editions (the oldest being Codices Justiniani of 1611), dictionaries, encyclopedias, and a wealth of history books, appropriate for Andrić the professional historian.

The memorial museum offers the visitor a number of features, such as the use of the library, lectures on themes connected with Andrić's work, which began in 1978, literature classes for students etc.

ETNOKAMP U SUBOTICI

*Gavra Budišin
Gradski muzej
Subotica*

Subotici je od 30. juna do 9. jula 1989. godine održan etnokamp. Tim povodom je Gavra Budišin vodio razgovor s organizatorom etnokampa Vas Gézom, istoričarem u Međuopštinskom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Subotici.

G. B. – U leto 1989. godine organizovali ste prvi etnokamp u Subotici. Da li ste zadovoljni sa rezultatima?

V. G. – Sa rezultatima sam prezadovoljan. Pre početka rada kampa bio sam skeptičan. Mislim da je bolje uspeo nego što sam se nadao. Kod nas je ljude teško aktivirati i navesti ih na neki konstruktivan rad. Plan je u potpunosti ispunjen i od strane predavača i od strane učesnika.

G. B. – Koji su bili osnovni ciljevi organizacije etnokampa?

V. G. – Prvi cilj je bio da se iskustva iz prošlosti sačuvaju prilagođena svakodnevi. Jedno društvo funkcionise i napreduje tako što uči. Sa jedne strane, ono preuzima informacije od drugih, a sa druge strane, koristi iskustva koja je steklo u prošlosti. Ne smemo dozvoliti da sva iskustva iz prošlosti propadnu, već smo težili ka tome da neka aktualizujemo i da ih na neki način prebacimo u sadašnje vreme da ih spasemo. Ako bi se sva iskustva iz prošlosti izgubila, onda bi možda za nekoliko godina morali da ulažemo velika finansijska sredstva da se spasu od zaborava. Naravno, nerealno je za očekivati da se ta iskustva sačuvaju u izvornom obliku, već se ona trebaju koristiti tako što bi se prilagodila današnjim uslovima. Znači, nije cilj da se stara iskustva konzerviraju, već da se prilagođena ugrade u današnji svakodnevni život. Drugi cilj je bio druženje, da ljudi zajedno stvaraju i da ono što su stvorili mogu jedno drugom da pokažu. To predstavlja pozitivno potvrđivanje rada, koji je u školama i fabrikama takav da se ne vide rezultati rada, za razliku od toga u kampu su se oni pojavili posle deset dana rada. To je svakom davalo veliku satisfakciju, i svako se mnogo samouvereniji i sretniji vratio kući. Treći cilj je bio podizanje zastave oko koje će se okupiti svi ljudi koji su zainteresovani za tradiciju i za etnologiju. Do sada nije bilo takvog mesta, a mnogi su se time bavili individualno.

G. B. – Koji su sadržaji bili prisutni i ko su bili nosioci programa?

V. G. – Program je bio podeljen u dve grupe: stari zanati i muzički deo. Od starih zanata bili su prisutni: pljenje korpi, grnčarija, izrada slika od slame, pustošenje, izrada narodnih igračaka i narodnih instrumenata. U muzičkom delu učesnici su učili da pevaju, da plešu i da sviraju na narodnim instrumentima, kao što su to frula, citra, tamburica, koboz i violina.

G. B. – Da li si već učestvovao u radu nekog kampa?

V. G. – U Jugoslaviji ima sličnih kampova, kao što je to na primer kamp za citru. U Mađarskoj su naročito rasprostranjeni. Pre par godina sam bio u jednom etnokampu u Mađarskoj u Nagy Kálu.

G. B. – Kako si došao na ideju da organizuješ etnokamp?

V. G. – Ideja je potekla od mog boravka u sličnom kampu u Mađarskoj. Tu ideju sam prilagodio ovdašnjim uslovima, učesnicima, učiteljima koje smo mogli da pronađemo, sredstvima i materijalu. Ono što se razlikuje od kampa u Mađarskoj je to da je ovaj kamp bio višenacionalan. Učesnici kampa su bili predstavnici svih naroda i narodnosti, te im je i program bio prilagođen.

Mađari su učili bunjevačke i srpske pesme i ples, i obrnuto.

G. B. – Koliko je vremena prošlo od ideje do realizacije?

V. G. – Ideja se začela u jesen 1988. godine, a do realizacije je došlo tek u aprilu naredne godine. Intenzivne pripreme su tekle dva meseca od aprila do juna.

G. B. – Ko je pomagao u realizaciji ideje?

V. G. – Najveću pomoć smo dobili od Socijalističkog saveza omladine Subotice, bez čije saradnje od ove ideje ne bi bilo ništa. Drugi organizator je Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture. Trebalo je obezbediti hranu, materijal, trebalo je isplatiti majstorima dnevnicu, pronaći objekat gde će se održati kamp.

G. B. – Gde se kamp održao?

V. G. – Održao se u Hajdukovu, gde su bili najbolji uslovi. Kamp je trebao da bude izdvojen od naselja i od puteva, a opet dovoljno blizu gradu. Ovo mesto je predložio Szölösi Vágo László, koji se seća još iz skautskih dana da je svojevremeno upravo tu dolazio na taborovanje. Učesnici kampa su bili u svojim šatorima u blizini škole. Direktor škole nam je ustupio zgradu, koju smo koristili kao radionicu. Sama zgrada je bivši kaštel Ingusa, koji je imao vinograde u okolici. Bilo je 100–120 učesnika u dobi od 5–55 godina. Najviše ih je bilo između 18 i 26 godina, oko 80 procenata.

G. B. – Kako ste bili smešteni?

V. G. – Svako je doneo svoj šator te je nastalo malo selo. Lepo smo zajednički živeli. U kampu se kuvalo i dva kuvara su pripremala doručak, ručak i večeru.

G. B. – Kako je proticao radni dan?

V. G. – Ustajali smo u 7 sati uz muziku sa novosadskog radija. Tada je trebala da bude fiskultura, nešto slično aerobiku, ali neobavezno. Držao ju je Ilés László. Na moje opšte iznenađenje, ceo kamp je dobrovoljno dolazio na fiskulturu. Posle je bio doručak, koji se završavao oko 8 sati. Tada su započimale zanatlijske sekcije sa radom. Za njih je bilo rezervisano celo prepodne. Međutim, to se obično produžilo do 14 sati, kada je bio ručak. Ni majstori, a ni učesnici nisu želeli da prestanu sa radom. Slobodno vreme je bilo od 14 do 16 sati. Od 16 sati je počinjala muzička sekcija, i to muzički instrumenti i narodne pesme od 15 do 18 sati, a narodni ples je počinjao u 18 i trajao do 19.30. Poslednji dan smo organizovali program u kojem su učesnici prikazali svoj rad. Napravili smo izložbu u kaštelu i svaka sekcija je izložila što je uradila, a uveče je bio ples, muzika i pevanje.

G. B. – Da li su nosioci programa bili sve vreme u kampu?

V. G. – Pola – pola. Među predavačima je bila različita struktura. Bilo je majstora, pedagoga, nastavnika, etnolog, novinar, univerzitetski profesor, štamparski radnik. Bila su dva majstora grnčar i korpar, Jelena Balažević i Huszár László. Oni su na deset dana obustavili svoju proizvodnju i svakog dana od 9 do 15 sati su učestvovali u radu kampa, na čemu smo im posebno zahvalni. Grnčar je doneo svoja tri grnčarska kola i na njima se radilo i poslepodne, a bilo je i onih koji su radili do jutra. Szölösi Vágo László je novinar, Varga Péter je univerzitetski profesor i predavao je pevanje, Kovakov Olga je student etnologije i predavala je pustovanje, Lakatos László je nastavnik i pravio je dečije igračke i narodne instrumente, Crnković Ana je nastavnik i radila je slike od slame, Ilés László i Stevan Tonković su profesionalni predavači narodnog plesa u Népküri u Bunjevačkom kolu.

G. B. – Da li je bilo poteškoća?

V. G. – Bilo ih je uglavnom tehničke prirode. Najviše problema je bilo sa sanitarijama koje nisu bile baš najbolje rešene. Svako veče su nastupala Kulturno umetnička društva Nepkor, Mladost, Subotički tamburaški orkestar, Lanyi Ernő, bilo je problema sa javnim prevozom, te smo morali potrošiti mnogo novaca na prevoz. Na stručnom planu nije bilo poteškoća.

G. B. – Koliko je koštala realizacija ideje?

V. G. – Tačnu cenu ne znam, a reći u ondašnjim dinarima koliko je to koštalo danas ne bi bilo realno. Koštalo je oko 3000–4000 nemačkih maraka.

Financijer je bio Socijalistički savez omladine Subotice, a deo su platili sami učesnici u vidu participacije, što je pokrivalo 10–20 posto ukupnih troškova.

G. B. – Da li bi mogao da istakneš rad neke sekcije?

V. G. – Najviše ih je bilo zainteresovanih na pustovanju i kod izrade dečijih igračaka, i to zato što su predavači bili mladi ljudi Kovačev Olga i Lakatos László.

G. B. – Da li su mediji pratili rad kampa?

V. G. – Tokom septembra meseca je TV Novi Sad emitovala polusatni film o radu kampa. Ceo kamp je oko 3–4 sata snimala Narodna tehnika iz Subotice, i to Siflis Zoltán, koji vodi video-sekciju. Imamo i fotodokumentaciju koja se snimala za potrebe Socijalističkog saveza omladine Subotica i Međuopštinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture. Muzički materijal se snimao na kasetofonima. Tako je nastala video, audio i foto dokumentacija, koja se čuva u Narodnoj tehnici, u Socijalističkom savezu omladine Subotica, u Međuopštinskom zavodu za zaštitu spomenika kulture, i kod učesnika kampa jer sve što su oni sami uradili to su i odneli svojim kućama.

G. B. – Kakvi su dalji planovi?

V. G. – Želja mi je da kamp preraste u celogodišnji rad. To nam još nije uspeo zbog materijalnih razloga. Rezultat rada je da su članovi kampa organizovali mali kamp preko zime u prostorijama Nepkera i Klincijadu. Deci su pokazivali ono što su sami naučili u kampu, a uglavnom je to bila izrada dečijih igračaka. Klincijada je trajala u januaru 1990. godine četiri dana. Polako ideja etnokampa prerasta u pokret, što se u drugim državama već dogodilo.

G. B. – Planira li se kamp i ove, 1990. godine?

V. G. – U istome mestu, i u isto vreme, s tim da težimo ka kvalitetnijem radu u sekcijama. Biće i novih programa, tkanje i rezbarenje u drvetu. Posebnu pažnju ćemo posvetiti teoriji i predavanjima. Nastojaćemo da učesnicima pružimo uži program, tematski, da se specijalizuju, da bi se javio osećaj stila. Kao goste planiramo da dovedemo folklorne grupe iz drugih delova naše zemlje, iz Makedonije ili iz Bosne. Pregovori su u toku. Nakon kampa planiramo da održimo izložbu u gradu.

G. V. – Na kraju, kako povezuješ istoriju, kao osnovno zanimanje kojim se baviš, i etnologiju?

V. G. – Ako neko želi da se ozbiljno bavi sa prošlošću, onda je to moguće samo kroz interdisciplinarna istraživanja.

Primljeno: 22. 2. 1990.

SUMMARY

An ethnocamp in Subotica

Gavra Budišin

An ethnocamp was held in Subotica from 30th June till 9th July 1989, organized by Geza Vas, historian in the Intermunicipal Institute for the Preservation of Cultural Monuments in Subotica. The programmes fell into two parts: (1) old handicrafts – basket weaving, pottery, straw-picture making, toy and musical instruments manufacture, and (2) music, dancing and playing traditional instruments such as the fife, zither etc. There were about 100–120 participants aged 5 to 55, but mostly the young. The ethnocamp was situated in Hajdukovo, where the participants lived in tents forming a village, while the workshops were placed in the nearby school. The last day an exhibition and a concert were organized so that the participants could show what they had accomplished. The ethnocamp was financed by the Socialist League of the Young People of Subotica, and the participants covered some of the cost themselves. The realization of the camp cost 3.000 to 4.000 DM. Another ethnocamp is planned for 1990, with an extended programme, which is to include weaving, woodcarving and a series of lectures.